Motion

1976/77: 854

av herr Werner m. fl.
om kontroll av giftiga ämnen

Vpk har tidigare krävt att alla kemiska ämnen som släpps ut på marknaden skall vara testade avseende biologiska effekter på åtminstone samma sätt som läkemedel. Riksdagen har tidigare avslagit detta krav och bl. a. hänvisat till lagen om hälso- och miljöfarliga ämnen. Det tycks emellertid gå oerhört långsamt med denna lags efterföljd, och produktkontrollnämnden har alltför små resurser för sitt arbete, som ständigt försenas och motarbetas av industriintressen.

I oktober 1976 antogs i USA en lag om kontroll av giftiga ämnen – Toxic Substances Control Act – som ger det amerikanska naturvårdsverket EPA – Environmental Protection Agency – utomordentliga befogenheter. Ur Ingenjörsvetenskapsakademiens specialrapport (USA 1976:14) citeras.

Industrin åläggs att senast 90 dagar före igångsättning av kommersiell produktion av en ny kemisk substans eller redan existerande för väsentligt nytt användningsområde meddela EPA. Informationen skall inkludera ämnets kemiska egenskaper, tillverkningskvantitet, användningsområde, antalet berörda arbetare samt resultat av utförda försök där hälso- och miljöeffekter undersökts. Om EPA anser att substansen kan misstänkas vara skadlig för människors hälsa eller för miljön eller anser att den givna informationen är ofullständig, kan EPA förbjuda tillverkning av ämnet, införa restriktioner för dess användning eller påbjuda varumärkning. Ett dylikt beslut om produktionsstopp eller begränsad tillverkning måste fattas senast 45 dagar innan den planerade produktionen påbörjas. Respittiden kan dock förlängas med ytterligare 90 dagar till sammanlagt sex månader. Om industrin anför invändningar mot EPA's förslag om förbud måste fallet prövas i federal domstol. TSCA är dock utformad så att det är relativt lätt för EPA att erhålla domstolsutslag.

I TSCA stipuleras att den nationella policyn beträffande toxiska substanser skall vara att det åligger tillverkaren, ej samhället, att framtaga adekvata data för att visa olika substansers förväntade hälso- och miljöeffekt. Industrin skall i proven följa de testnormer som EPA utfärdar samt bekosta försöken.

Det är uppenbart att en motsvarande lag också behövs i Sverige.

Med stöd av det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om utredning och utarbetande av förslag till lagstiftning om skydd mot hälso- och miljöfarliga ämnen med krav i likhet med refererade amerikanska lag om kontroll av giftiga ämnen.

Stockholm den 25 januari 1977

LARS WERNER (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk)

GUSTAV LORENTZON (vpk)
i Kramfors

KARL HALLGREN (vpk)

C.-H. HERMANSSON (vpk)

KARIN NORDLANDER (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)
i Malmö